

Redaktörerna har ordet

Det vetenskapliga samtalets kraft

Det är något speciellt med en vetenskaplig tidskrift. I varje nummer presenteras olika artikelbidrag där skilda vetenskapliga undersökningar presenteras, problematiseras och diskuteras. Det är något spännande och oväntat som sker i den här typen av artiklar. Som redaktörer för Socialvetenskaplig Tidskrift konstaterar vi att nummer två detta år innehåller kritiskt socialvetenskapliga texter utifrån flera intressanta perspektiv. Författarna har alla ägnat sig åt att problematisera och därmed ifrågasätta det "för givet tagna" och gränsflyttningar det vill säga att de alla flyttar gränserna för sitt valda tema i någon form. Som redaktörer ser vi mycket positivt på detta och ser samtidigt att ämnena är olika och spänner över angelägna socialvetenskapliga perspektiv. Det kritiska sociala arbetet och forskningsblickarna återfinns i texterna.

Vi befinner oss i en spänningstid där socialt arbete, socialpolitik och socialvetenskaplig forskning är viktigare än någonsin och där samhällsklimatet blivit allt kyligare, de repressiva åtgärderna tydliga och där det ropas på bästa tillgängliga kunskap, till vis del likriktighet. Men för att parafrasera forskaren Martin Börjeson (2021), är det en föreställning att en bästa tillgänglig kunskap kan upplösa det konfliktfyllda, däremot kan forskning bidra med kunskap om konflikterna och vikten av att vi förhåller oss till dem. Just därför är det enligt vår mening så angeläget att läsa sådana texter som presenteras i detta nummer. Något händer inom vetenskapen när aktiva och kritiska forskare problematiserar, sätter kategorier i rörelse och flyttar gränisar. Det inger hopp inför framtiden och visar också vilken kraft det vetenskapliga samtalet kan ha.

De vetenskapliga samtalen är både outhärliga, offentliga och viktiga för vår demokrati. Forskarna Johannes Heuman, Jenni Sandström och Sten Widmalm (2020) skriver att forskares deltagande i samhällsdebatten handlar om att sprida forskningsresultat till fler i samhället samtidigt som det kan generera nya debatter, kontroverser och debattvågor. Samtidigt kan olika begrepp som exempelvis välfärd precis som författaren och historikern Nils Edling beskriver, ha en stor plasticitet då begreppet omfamnar många skilda företeelser och föreställningar (2022:735). Han menar även att nyckelbegreppens historia har något att berätta för oss (2018).

I det här numret återfinns artiklar som lyfter upp skilda socialvetenskapliga begrepp och diskussionsfrågor med det gemensamt att de alla på ett initierat sätt kan bidra till ett nytt samtal om olika socialvetenskapliga fenomen. I en artikel av *Elisabet Apelmo* som handlar om personer med funktionsnedsättningar och dans, beskrivs och problematiseras normbrytande funktionalitet och betydelsen av att alla

kan få tillgång till scenen. Författaren menar att "egna ableistiska förgivettaganden kan uppdagas" och hur väsentligt det är att etablerade arbetssätt kan lämnas för något nytt. En annan scen som behandlas i en artikel av *Ebba Noland* handlar om medie-scenen och hur rättspsykiatrisk vård porträtteras i medierna. Negativ medierapportering och dess följder kan förstärka osäkerhet och rädslor. Men mediernas roll och rapportering kan också påverka möjligheterna för vård, stöd och social inkludering. I en artikel av *Tove Pettersson* och *Maria Andersson Vogel* behandlas barn och unga med beteendeproblematik som utreds av socialtjänsten. Variationen hos de unga är stor och utmaningarna för socialtjänsten lyfts fram. *David Garcia Jivegård* behandlar i sin artikel ett för tillfället särskilt omdiskuterat fält, juridikundervisningen på socionomprogrammet. I sin essä diskuteras hur juridikundervisning kan utformas i dialog med den kritiska pedagogiken och hur juridiken kan bli ett verktyg för framtida socionomer bortom givna juridiska ramar. *Johan Söderman* och *Patryk Szynowiec* skriver om ett minst lika omdiskuterat fält, gangsterrappens tidevarv, men ur ett perspektiv från ungdomsledare som arbetar med hiphop som ett pedagogiskt verktyg. Artikeln visar hur pedagogerna bygger förtroende, tillåter provokationer men också utmanar de unga. Numret innehåller också en forumartikel av *Karin Berg* och *Inger Kjellberg* om huruvida arbetet med Lex Sarah uppfyller syftet med lagstiftningen. Utredningarna leder sällan till genomgripande förslag på förändringar men kan bidra till att det framstår som att problem hanteras. Slutligen innehåller också numret en bokanmälan om Linnéa Lindemanns doktorsavhandling skriven av opponent *Verner Denvall*. Avhandlingen handlar om ansvarsförskjutningar på bostadsmarknaden och etableringen av personer som saknar ekonomiska förutsättningar.

Vi vill också uppmärksamma läsarna på det call för temanummer om socialt arbete i tider av kris som finns på sidan 236.

Vi önskar läsarna en intressant läsning!

Jörgen Lundälv & Marcus Herz

Korresponderande redaktörer

Referenser

- Börjeson, M. (2021). "Finns det anledning att bry oss om förslaget till en ny socialtjänstlag?", *Socialvetenskaplig Tidskrift*, 28(3), s. 333–346. <https://doi.org/10.3384/SVT.2021.28.3.4266>
- Edling, N. (2018). "Varifrån kommer välfärdsstaten? Om ett modernt nyckelbegrepps långa historia", *Socialvetenskaplig Tidskrift*, 25(2), s. 115–139. <https://doi.org/10.3384/SVT.2018.25.2.2374>
- Edling, N. (2022). *Välfärd*. I Hansson, J., Savin, K. (Red). (2022). Svenska begreppshistorier. Stockholm: Fri tanke. s. 719–737.
- Heuman, J., Sandström, J., Widmalm, S. (2020). *Oumbärliga samtal. Humaniora och samhällsvetenskap i svensk offentlig debatt*. Göteborg: Bokförlaget Daidalos AB.